

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาสื่อต้นแบบวีดิโอที่เหมาะสมกับบริบทจังหวัดชายแดนไทย-เมียนมาร์ ศึกษาว่ารูปแบบของสื่อต้นแบบวีดิโอกับวีดิโอตั๋ยหลายขนานควรเหมือนหรือแตกต่างกัน และพัฒนารูปแบบสื่อต้นแบบวีดิโอและช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม รวมทั้งศึกษาถึงเนื้อหาสาระที่เหมาะสมในการทำสื่อหลายภาษาสำหรับการสื่อสารความเสี่ยงจากวัณโรค โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผสมผสานวิธีการบอกเล่าเรื่องราวจากประสบการณ์กับวิธีการสนทนากลุ่ม และใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนาสื่อต้นแบบวีดิโอควรประกอบไปด้วย บุคลากรสาธารณสุข เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน ผู้ประกอบการ/นายจ้างของแรงงานต่างด้าว แพทย์/นักวิชาการ รวมทั้ง ผู้จัดทำกราฟฟิคดีไซน์ในการผลิตขั้นตอนสุดท้าย โดยการผลิตสื่อต้นแบบแต่ละครั้งต้องมีแรงงานที่เป็นพนักงานสาธารณสุขต่างด้าวเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบเนื้อหาด้วยเพื่อที่จะได้ค่ากลางที่เป็นที่รับรู้ของชาวเมียนมาร์ทุกระดับ ทั้งนี้สื่อต้นแบบวีดิโอหลายภาษาในอนาคตต้องเป็นสื่อที่มีเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับวัณโรค แจ้งช่องทางในการเข้ารับบริการชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติเพื่อลดอัตราการป่วย หรือตายจากวัณโรค และแจ้งช่องทางติดต่อกลับเมื่อมีอาการสงสัย โดยสื่อที่ใช้อาจเป็นได้ทั้ง สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อกิจกรรม สื่อเฉพาะกิจ และสื่อใหม่ หรือเป็นการผสมผสานระหว่างสื่อ อาทิ “สื่อบุคคลและสื่อกิจกรรม” ในส่วนของข้อความหลักควรมีความชัดเจนใน 3 ประเด็น ได้แก่ (1) อาการมาตรฐานของโรค (2) การรักษา และ (3) การให้คนในชุมชนตระหนักถึงปัญหาของวัณโรค

คำสำคัญ: วัณโรค, การสื่อสารความเสี่ยง, สื่อต้นแบบ, ชายแดนไทย-เมียนมาร์